

Første verdenskrig

Årsager til krigen:

Man ønskede krigen: Begejstring, følelse af storhed.

Hvorfor optimisme:

Voldsom vækst, økonomisk teknologisk (industrialiseringen) Man følte man havde knækket koden til evig velstand.

Europæisk identitet var at man følte sig moralsk og udviklingsmæssigt overlegen.
Naturvidenskabelige gennembrug → man følte man kunne beherske.

Krigens årsager

Det østrig-ungarske tronfølgerpar, Frans Ferdinand og Sophie, blev 28.6.1914 myrdet i Sarajevo af en serbisk nationalist. Mordet udløste den såkaldte julikrise og førte til et barsk østrig-ungarsk ultimatum til Serbien 23.7.1914; bl.a. krævedes østrig-ungarsk deltagelse i opklaringsarbejdet på serbisk jord. Ultimatummet skulle bane vej for det opgør med Serbien, som den østrig-ungarske ledelse havde ønsket siden afslutningen af 2. Balkankrig. At en sådan krig kunne udvikle sig til en europæisk storkrig, fordi Rusland havde garanteret Serbiens sikkerhed, vidste den østrig-ungarske regering, som på forhånd havde sikret sig tysk støtte til sit ultimatum.

26/7 gav Serbien efter for de fleste, men ikke alle af ultimatumets krav. Østrig-Ungarn afviste svaret og erklærede

28/7 Serbien krig. Dagen efter indledte Rusland mobiliseringen af sin hær, hvad der blev anledningen til, at Tyskland erklærede Rusland krig 1/8. Det førte til fransk mobilisering

3/8 erklærede Tyskland Frankrig krig. I de tyske krigsplaner, der forelå i den afdøde generalstabschef Alfred von Schlieffens udarbejdelse, indgik et angreb på Frankrig gennem det neutrale Belgien, som derfor blev invaderet samme dag, og det udløste en britisk krigserklæring til Tyskland. Dermed var en europæisk storkrig en realitet.

Hvordan gik krigen:

Lang, hård, udpinende, 20 mio.

Fronterne lå låst fast i Nordfrankrig. (lå i skyttegrave)

Konsekvens af 1 verdenskrig:

Generelt autoritetstab (mistede troen på gud, politikere, osv. Manglede en højere mening med livet)

Hitler mente at tyskerne blev dolket i ryggen af folk på hjemmefronten. (jøder, kapitalister og demokrater)

Økonomisk krise:

Arbejdsløsheden var høj, pengesystemerne var i orden (høj inflation) og internationale handel = hæmmet af høje toldskatter efter 1 verdenskrig.

Hyperinflation

Fordrivelse og terrorbombning

1. Hvad forstår man ved "total krig"? I hvilken forstand var Anden Verdenskrig en "total" krig?
Fjendens cevilbefolkning blev betragtet som ligitime mål.

Ofre for massakrer og masseudryddelser, for tvangsarbejde og sult eller for terrorbombardementer fra luften.

2. Kan man forsvare anvendelsen af atomvåben mod Japan?
Man mente at den enstydigt ville stoppe krigen og stoppe for yderligere blodsgydelser → Stoppe det med et chok, da de ellers ville kæmpe til døden.
4. Diskutér Robert Saundbys opfattelse af krig.

At når den først er udbrudt kan den ikke civiliseres eller humaniseres.

Trumansoktrinen

Hvem: Den amerikanske præsident Harry S. Truman

Hvornår: 12. marts 1947

Baggrund. Da England trak sig ud af Gækenland, henvendte den græske regering sig til den amerikanske regering med et råb om hjælp.

Tendens Der er en tendens til, at USA skal sætte sig op i md disse minoriteter (USSR) og dermed danner Truman en slags krigserklæring mod sovjet.

Hovedpunkter:

- Man skal sikre nationers frie udvikling (dvs. fra status quo (bevare den hidtige tilstand) til en fri fremtid.
- Folk med frie insitutioner skal bevares, og dermed hjælpes.
- Ingen totaliære styreformer skal underminere USA's sikkerhed
- USA bør støtte fie folk, der gør modstand mod væbnede minoriteter.
- For at overbevise kongressen om at udtage 400mio\$ bruges følgende argumenter:
- Det er vigtigt at beskytte investeringerne fra 2. verdensrig (sær da 400€ kun er 1% af beløbet man brugte under 2. verdenskrig=)
- Valget står mellem 2 livsformer, hvoraf den ene ikke er valgfrit - og af den grund vil ingen støtte bringe verden i fare.
- Totaliære systemer næres af sult og nød.

Sovjetunionens opfattelse af Marshallplanen:

Molotov (sovjets udringsminister) afslog forslaget til pariskonferencen om USA's hjælp.

De forslår udarbejdelse af en økonomisk program for hele EU.
Organisation der skulle have overdraget at affatte et overslag over de Eustaters ressourcer og behov.

Var der mulighed for amerikanske økonomiske hjælp?

Hjælpen har skabt påskud om by organisation.

Man mente ikke at organisationen eller "hovedkomitéen" kunne intervenere i staternes indre anliggender.

Starterne vil under Amerikansk hjælp være under kontrol og i første række til at midste deres økonomiske selvstændighed og deres nationale uafhængighed.

Sovjekske delgation mener: De EU lande må være indenrigspolitiske forhold og de nationale anstrengelser i hvertland må være afgørende betydning. Det er ikke håbet udefra.

Sovjet har altid regnet med egne kræfter.

Der eksisterer to former for internationalt samarbejde:

1. Grundet på en udvikling af de politiske og økonomiske forbindelser mellem stater, der nyder lige rettigheder og den nationale suverænitet ikke udsættes for fremmed intervention.

Demokratiske grundlag. (hjælper og letter opfattelsen af gensidig hjælp=

2. Grundet en eller flere stormagters fremherskende stilling over for de andre lande. De andre stater er underordnede. De afgiver radikalt fra den anden slags samarbejde.

USSR:

Udvide magtområde til østEU
Opbygge sikkerhedszone/buffer.

USA

Hjælper EU ud af økonomisk krise
Genopbygge demokrati og kapitalisme

USA frygtede USSR og at de ville udvide territorie til vestEU.

Indtagelse af ØstEu

Ingen udsigt til sejr ved valg.
İndsatte derfor kommunister ved snyd, svindel, mod og fængsel.

Massere oprør i de beslaglagte lande. Dem der gjorde modstand blev bare sat i lejr og nedlagt.
(Bresjnev-doktrin)
Hvor socialismen/ kommunismen en gang er etableret skal landet andrig mere vende tilbage til kapitalismen.

Det stod under den kolde krig hurtigt klart, at det var nødvendigt også at opbygge et militært samarbejde. De Vestlige lande samlede sig i NATO også kaldet Atlantpagten.

Den røde blok samlede sig i Warszawa-pagten

Hvem var med i de to militære alliancer og hvad var alliancernes formål?

Atlantpagten i 1949 (grundsætningen om solidarisk forsvar)– forsvarsftale med deltagelse af USA, Canada + vesteuropæiske lande som Storbritanien, Frankrig, Holland, Belgien, Luxembourg, Italien, Portugal, Norge, Island og Danmark.

Senere deltog Grækenland, Tyrkiet og Vesttyskland.

Senere forkortet med Nato (North Atlantic Treaty Organization)

Økonomisk var landene også forbundet af organisationen OEEC (The organization for European Economic Cooperation) – Etableret i 1948. -> Afspejlede amerikanske holdning om større frihed for handel og investeringer mellem landegrænser.

Warszawapagten i 1955 – (I mod Sovjetunionen organiserede et militært samarbejde med østEU.)

Deltagere var Sovjetunionen, Polen DDR, Tjekkoslaviet, Ungarn, Bulgarien, Rumænien og Albanien.

Comecon = Økonomisk samarbejdsorganisation i de kommunistiske lande i 1949. - > Skabe en økonomisk arbejdsfordeling mellem mellemslandene under Sovjetunionens ledelse.

Grundet fremgang i økonomisk vækst styrkede det den kapitalistiske samfundsmodel. Attraktivt at danne alliance med USA.